

TEMA: *Productes alimentaris (vi, pastissets...)*

Nivell/Curs: 3r i 4t d'ESO

Concreció pedagògica: Activitat d'aula

PARTIM DE: Joan Todó. *A butxacades.*

Xavier Nogués: fragment del fris del celler del Pinell de Brai.

Pugem al tren a l'estació de l'Aldea. Els segueixo resignat cap al vagó de no fumadors on, tocant a la porta, trobem dos compartiments amb quatre seients encarats: els envaïm. Jo sóc qui du l'embalum més voluminós: la maleta amb la roba neta i planxada, prou per a un parell de setmanes, i la bossa amb els llibres, i els tuppers on la mare ha posat l'hom arrebossat, pollastre, baldanes. Els altres tres duen solament motxilles; passaran a Barcelona una sola nit.

Avui R. celebra la festa dels 21 anys. G. pregunta si el meu pis para molt lluny del d'ell.

"Tres quarts a peu."

"Bons collons!"

"És que és grossa, Barcelona!", diu V. "Però hi haurà autobusos, no?"

Assenteixo. Però m'adono de quina en du al cap G.

"De totes maneres, no cal que hi passeu. Jo aniré a ca meua a sopar, i després ja faré via cap al pis d'ell."

F. que ha deixat la seva motxilla al terra, l'obre tot intervenint:

"Total, que mos fotrem un fart de caminar... que ni que pugéssim a l'Aneto; total que farà falta gasoil."

I després d'arrambar amb calçotets i samarretes, trau de la motxilla una bossa del súper que amaga una capsa de pastissets. Fa una mica més de força i trau una garrafa de vuit litres de vi de Bot, el més barat dels que venien aquest martí al mercat de la Plaça Major:

"Que no et desmaies...", s'exclama S.

"És l'avituallamientoooo... va, ne voleu, o no?"

Ens allarga la garrafa, trau la capsa de la bossa, l'obre de qualsevol manera i, oberta sobre el palmell de la mà, ens l'ofereix:

"El cuerpo de Cristo..."

I ens hi posem: els pastissets, coberts de sucre, farcits de cabell d'àngel (ben plens, no com els de Tortosa), van desapareixent. La garrafa circula, amb el líquid fosc escumejant per dins, abandonant un rastre sangonós per les parets de plàstic. Bevem a morro. Cal fer-ho amb compte; V. bevia tan tranquil quan el vagó s'ha sacsejat tot sencer i un fil de líquid ha fugit galta avall, cap al jersei, amenaçant de tacar-lo tot. Per evitar-ho, cal apropar la boca a poc a poc, enlairar lentament la garrafa, amb suavitat, prevenint qualsevol moviment del tren, obrint molt la boca per tal que qualsevol glopada vagi dins. Tots recordem la pudor del dia que vam fer que uns que feien anys, si volien els regals, es dutxessin amb vi de rebuig, venut a preu de saldo per un vinater de Batea.

F. s'adona que en un seient proper un nen ens observa atònit, i li ofereix un pastisset: la mare nega amb el cap, cobert amb un mocador musulmà, però somriu. F. fa el gest d'insistir, i finalment la dona accepta. Jo miro l'estesa del Delta; m'adono que ja no podré llegir la biografia de Foix per al treball de mètrica. Amb el peu moc la bossa dels llibres cap a un costat, i estiro les cames, passant la llengua per la comissura dels llavis, mirant de recollir algun granet de sucre extraviat.

Joan Todó (2011). "Vi de Bot i faldes escoceses" dins *A butxacades*. Barcelona. LaBreu Edicions

Ilercavònia: literatura i alimentació
Un projecte transversal i competencial

FONTS D'INFORMACIÓ INICIAL	http://literaturaicuinadelacossetania.blogspot.com/2011/11/vi-de-bot-i-pastisssets.html http://literaturaicuinadelacossetania.blogspot.com/
INVESTIGUEM I PENSEM	De què parla el text? Quina informació prèvia en tenim? Fixem-nos en les referències locals que hi ha. Anotem-les. Fem una llista amb els productes alimentaris que s'hi esmenten. Què sabem d'aquest autor?
TREBALLEM	<p>Llengua oral:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Lectura del text en veu alta, incidint en la puntuació i l'entonació ○ Intercanvi d'opinions a partir del text llegit: què ens aporta? (informació, diferents punts de vista, temes per treballar, etc.) ○ Segons l'alumnat, seria interessant llegir el conte sencer, per arrodonir i/o ampliar les activitats. <p>Llengua escrita:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Analitzem el tipus de narrador i la tècnica narrativa emprada. ○ Fem camps semàntics a partir del vocabulari seleccionat (productes alimentaris, referències locals). ○ Redactem un text descriptiu després d'haver visitat el mercat de la nostra població (10-12 línies). <p>TIC/TAC:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Si hi ha un bloc d'aula, escollim fragments de textos de l'autor en què hi hagi referències locals, de paisatge humà, costums... i els hi pugem amb una il·lustració idònia i un breu comentari. ○ Cerquem informació sobre Xavier Nogués i més imatges de la seva obra artística. ○ Fem (o busquem) fotografies i/o vídeos del celler de Pinell de Brai, del mercat, de l'elaboració dels pastisssets. ○ Preparem un power point sobre el mercat i els productes típics de la zona: pastisssets, baldanes, vi... <p>Altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Recollim informació sobre l'autor i la seva obra: exemplars dels seus llibres, articles... ○ Ubiquem en un mapa els topònims que s'esmenten al text. ○ El vi: informem-nos sobre el procés de producció i els vins que es fan a la zona. Podem visitar un celler. ○ Els pastisssets: producte típic de rebosteria. Com es fan? ○ Estudiem tot allò relacionat amb un mercat: funció, importància. Visitem el que tinguem més proper.

Ilercavònia: literatura i alimentació
Un projecte transversal i competencial

	ACTIVITATS INDIVIDUALS	ACTIVITATS COOPERATIVES
ACTIVITATS	<ul style="list-style-type: none"> ○ Recerca d'informació ○ Treball sobre el vocabulari ○ Anàlisi del text ○ Redacció d'un text descriptiu ○ Recerca de material gràfic i bibliogràfic ○ Activitat al bloc	<ul style="list-style-type: none"> ○ Contrast de dades obtingudes ○ Selecció del material gràfic i bibliogràfic ○ Ubicació dels topònims ○ Organització i muntatge del PPT ○ Exposició dels treballs realitzats
OBJECTIUS COMPETÈNCIES BÀSIQUES	OBJECTIUS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Millorar la capacitat d'expressió oral. ○ Incentivar l'interès per la lectura de textos literaris. ○ Millorar la capacitat d'expressió escrita. ○ Fomentar les tècniques per treballar el vocabulari. ○ Afavorir el treball de recerca i investigació. ○ Treballar la literatura des d'una òptica pluridisciplinària. ○ Potenciar la competència informacional. ○ Crear un esperit crític envers els recursos de la xarxa. ○ Afavorir la utilització de les noves tecnologies informàtiques i audiovisuals. ○ Incentivar la competència artística. ○ Fomentar el treball cooperatiu	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lingüística ○ Artística i cultural ○ Tractament de la informació i competència digital ○ Aprendre a aprendre ○ Autonomia i iniciativa personal ○ Social i ciutadana
TEMPORITZACIÓ	Aquestes activitats es poden realitzar en unes 4-6 sessions (d'una hora de durada cadascuna), segons si es duen totes a terme o se'n fa una tria, i segons el temps de què es disposi; també es pot considerar que algunes d'elles les facin els alumnes fora dels horaris de classe: recerca d'informació, fotografies, visita al mercat i/o al celler... Tanmateix, oferim una proposta orientativa de temporització.	

Ilercavònia: literatura i alimentació

Un projecte transversal i competencial

TEMPORITZACIÓ	<p>Sessió 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Distribució dels grups ○ Lectura del text i desenvolupament de l'apartat "Investiguem i pensem" ○ Intercanvi d'opinions i repartiment de tasques a realitzar ○ Anàlisi i camps semàntics <p>Sessió 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Lectura d'altres textos de l'autor i tria de fragments ○ Ubicació dels topònims al mapa ○ Recerca d'informació diversa i obtenció d'imatges	<p>Sessió 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Selecció i organització de les imatges i de les dades que es vagin recaptant ○ Recerca de la informació que manqui ○ Pujada al bloc dels textos de l'autor <p>Sessió 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Redacció del text descriptiu ○ Processament de la informació ○ Elaboració de la presentació amb diapositives <p>Sessió 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Presentació del treball davant els altres companys
CRITERIS D'AVUACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> ○ Qualitat de la lectura en veu alta: entonació ○ Qualitat del treball individual escrit ○ Interès en la recerca i organització de material ○ Utilització adient de les fonts d'informació ○ Adquisició d'habilitat en l'ús dels recursos digitals ○ Capacitat de selecció de textos i altres materials ○ El treball cooperatiu	
RECURSOS (materials humans, externs, aules)	Llibres i altres publicacions de Joan Todó. Llibres i àlbums fotogràfics sobre Xavier Nogués. Informació sobre toponímia local i comarcal. Atlas. Mapes. Visites: mercat, celler, pastisseria...	
OBSERVACIONS I PROPOSTES	(Aquí cal anotar qualsevol dada que pugui afavorir una millor resolució de les activitats o qualsevol proposta que vagi sorgint en el decurs dels seu desenvolupament i que en beneficiï el resultat).	